

Portland State University

PDXScholar

World Languages and Literatures Faculty
Publications and Presentations

World Languages and Literatures

2016

Challenges of Empowering People with Disabilities in Nigeria for National Development

C. Jonah Eleweke

Portland State University, jeleweke@pdx.edu

Gabriel Soje

College of the Marshall Islands

Follow this and additional works at: https://pdxscholar.library.pdx.edu/wll_fac

Part of the [African Studies Commons](#), and the [Disability and Equity in Education Commons](#)

Let us know how access to this document benefits you.

Citation Details

Eleweke J, Soje G. Challenges of empowering people with disabilities in Nigeria for national development. *J Spec Educ Rehab* 2016; 17(3-4):122-138.

This Article is brought to you for free and open access. It has been accepted for inclusion in World Languages and Literatures Faculty Publications and Presentations by an authorized administrator of PDXScholar. Please contact us if we can make this document more accessible: pdxscholar@pdx.edu.

ИСКУСТВА И НОВИНИ ОД СВЕТОТ

WORLD EXPERIENCE AND CURRENT EVENTS

ПРЕДИЗВИЦИТЕ НА ЕМАНЦИПИРАЊЕТО НА ЛУЃЕТО СО ПОСЕБНИ ПОТРЕБИ ВО НИГЕРИЈА ЗА ПРИДОНЕС ВО НАЦИОНАЛНИОТ РАЗВОЈ

Јонах ЕЛЕВЕКЕ¹
Габриел СОЈЕ²

¹ Светски јазици и литература, Државен Универзитет Портланд, САД

² Колеџ на Маршалските Острови, Маџуро, Република Маршалски Острови

Примено: 15.05.2016

Прифатено: 19.07.2016

Резиме

Вовед: Овој труд ги разгледува прашањата што влијаат на еманципирањето на луѓето со посебни потреби во Нигерија така што тие може да бидат продуктивни и да придонесат за развој на нацијата. Прашањата на кои се осврнуваме се: Што се знае за степенот до кој се еманципирани луѓето со инвалидност да придонесат во националниот развој на Нигерија? Со какви предизвици се соочуваат лицата со инвалидност во Нигерија во нивниот обид да придонесат во националниот развој? Кои се импликациите на овие предизвици во однос на стратегиите кои може да го подобрат еманципирањето на лицата со инвалидност за да се олесни нивниот придонес во националниот развој?

Метод: Овој труд се осврнува на овие прашања со преглед на достапни истражувања на темата што се однесуваат на (1) законодавните овластувања за обезбедување на услуги за лица со посебни потреби во земјата, (2) финансирањето на услуги од страна на владата, (3) пристапот до образование и слични услуги коишто ќе им обезбедат можност на лицата со посебни потреби да ги развијат своите потенцијали и да бидат способни да придонесат во националниот развој како работници, администратори или работодавци.

Адреса за кореспонденција:

Јонах ЕЛЕВЕКЕ

Светски јазици и литература
Државен Универзитет Портланд
Портланд, Орегон 97201, САД
Е-пошта: jeleweke@pdx.edu

CHALLENGES OF EMPOWERING PEOPLE WITH DISABILITIES IN NIGERIA FOR NATIONAL DEVELOPMENT

Jonah ELEWEKE¹
Gabriel SOJE²

¹ World Languages and Literatures, Portland State University, Portland, USA

² College of the Marshall Islands, Majuro, Republic of the Marshall Islands

Received: 15.05.2016

Accepted: 19.07.2016

Review Article

Abstract

Introduction: This paper reviews issues affecting the empowerment of people with disabilities in Nigeria so they can be productive and contribute to the development of the nation. The questions of concern are: What is known about the extent people with disabilities are empowered to contribute to national development in Nigeria? What challenges do people with disabilities in Nigeria encounter in their attempt to contribute to national development? What are the implications of these challenges regarding strategies that could enhance the empowerment of people with disabilities to facilitate their contribution to national development?

Method: This paper addresses these questions by reviewing available research on issues pertaining to (1) legislative mandates on provision of services to individuals with disabilities in the country, (2) funding for services by the government, (3) accessing education and related services, which can ensure that people with disabilities are able to develop their potential and be able to contribute to national development as workers, administrators or employers of labour.

Corresponding address:

Jonah ELEWEKE

World Languages and Literatures
Portland State University
Portland, Oregon 97201, USA
E-mail: jeleweke@pdx.edu

Резултати: Достапните докази покажуваат дека лицата со попреченост во Нигерија се соочуваат со предизвици во пристапот до основните услуги што може да го подобрат нивниот придонес во националниот развој поради факторите како што е отсуството на законодавство за заштита на нивните права за добивање на тие услуги, несоодветното финансирање на услуги, отсуството на ефективни програми за вклучување, недостатокот на соодветни установи, персонал и ресурси.

Предлози и заклучок: Поттикнување на некои стратегии кои би можеле да произведат подобри резултати и подобрување на можностите за лица со инвалидност да бидат еманципирани, така што и тие да можат да придонесат во националниот развој, како што се донесувањето и спроведувањето на националното законодавство за лица со интелектуална попреченост, користењето стратегии базирани на заедниците во обезбедување на услуги и зголемени активности со организации за поддршка на лицата со инвалидитет.

Клучни зборови: *Нигерија, земји во развој, лица со инвалидност, еманципација, обезбедување услуги, национален развој, рехабилитација на локални нивоа.*

Вовед

Еманципирањето е процес на зголемување на капацитетот на поединци или групи да се направат избори и да се трансформираат овие избори во саканите активности и резултати. Еманципираните лица имаат слобода за избор и дејствување (1). Ова, за возврат им овозможува подобро да влијаат врз текот на нивниот живот и одлуките кои влијаат врз нив. Од активностите со кои се поттикнуваат луѓето со инвалидност се очекува да ги зголемат нивните можности за развој, да ги подобрат резултатите од развојот и да го подобрат квалитетот на нивниот живот (1). Еманципирањето на луѓето преку обезбедување на квалитетно образование ќе ги подготви да имаат кариери, да остваруваат приходи и да напредуваат во позициите (2). Можноста да работат им овозможува да ги користат своите знаења и вештини за доброто на нивните семејства и општеството во целина. Тие се во состојба да им обезбедат подобар стандард на живеење за нивните семејства и поддршка на развојот на нивните заедници (2).

Пристапот до образование и поврзани услуги е од суштинско значење за зајакнувањето на

Findings: Available evidence indicates that people with disabilities in Nigeria encounter challenges in accessing essential services that could enhance their contribution to national development due to factors such as the absence of legislation protecting their rights to receive these services, inadequate funding of services, absence of effective inclusion programmes, and lack of facilities, personnel, and resources.

Suggestions and conclusion: The author recommended some strategies that could produce better outcomes and enhance the opportunities for people with disabilities to be empowered so that they can contribute their quota to national development. These strategies include: enacting and implementing a national disability legislation, utilisation of community-based strategies in the provision of services, and increased advocacy activities by disability organisations.

Keywords: *Nigeria, developing countries, people with disabilities, empowerment, service provision, national development, community-based rehabilitation*

Introduction

Empowerment has been described as the process of enhancing the capacity of individuals or groups to make choices and to transform those choices into desired actions and outcomes (1). It is argued that empowered people have freedom of choice and action. This in turn enables them to better influence the course of their lives and the decisions which affect them. Clearly, empowerment is a cross-cutting issue. From education and health care to governance and economic policy, activities which seek to empower people with disabilities are expected to increase their development opportunities, enhance development outcomes and improve their quality of life (1). It has been argued that empowering people by providing quality education will prepare them to have careers, hold jobs, earn incomes, and advance in positions. Opportunities to work enable them to utilize their knowledge and skills for the good of their families and the society at large. They live independently and productively by earning income. They are able to provide

лугето со инвалидност за да придонесат ефективно во националниот развој (2). Во овој труд, според дефиницијата на Конвенцијата на Обединетите нации за правата на лицата со инвалидност (UN-CRPD), „инвалидностот“ се однесува на оние кои имаат долгорочни физички, ментални, интелектуални или сетилни нарушувања кои може да го попречат нивното целосно и ефективно учество во општеството на еднаква основа со другите (3).

Националниот развој се однесува на способноста на нацијата да го подобри животот на своите граѓани. Мерките за подобрување може да бидат материјални, како што се зголемување на приходите и бруто домашниот производ, или социјални, како што се придобивките во однос на писменоста, образованието, здравствените услуги и провизија за домување (4). Националниот развој вклучува намалување или елиминација на сиромаштијата, нееднаквоста и невработеноста во контекст на растечката економија, со цел да се подобри квалитетот на животот на лугето. Значи, за секоја земја, ако сиромаштијата, нееднаквоста и невработеноста паднале од високо ниво, тоа значи одредено ниво на развој на таа земја (4, 5).

Обединетите Нации го создале Индексот за развој на човекот (ИРЧ) за да го измерат развојот на човекот и во земјите во развој и во развиените земји, на годишно ниво. ИРЧ ги вклучува демографските, социјалните и економските фактори, како и должината на животот, стапката на писменост и куповната моќ по глава на жител (6). Граѓаните придонесуваат за националниот развој, кога тие се во можност да работат, да управуваат со претпријатијата, да заработуваат, да ги издржуваат своите семејства и заедници, во целина, на пример, со плаќање даноци преку тоа што ќе станат работодавци и ќе придонесат за напредокот на општеството на разни начини.

Според Dube, лицата со инвалидност можат да работат во различни области, да обезбедат лидерство и активно да придонесат во различни аспекти на националниот развој исто како граѓаните без инвалидност, ако постојат услуги и образование кои ќе им овозможат да се здобијат со знаења и вештини од суштинско значење за да придонесат за националниот развој (7). Оттаму следуваат прашањата:

better standards of living for their families and support the development of their communities by paying taxes, for example (2).

Access to education and related services is crucial to empowering people with disabilities to effectively contribute to national development (2). In this paper, the United Nations Convention on the Rights of the Disabled (UN CRPD) definition of ‘disability’, which refers to those who have long-term physical, mental, intellectual or sensory impairments which may hinder their full and effective participation in society on an equal basis with others, is adopted (3).

National development refers to the ability of a nation to improve the lives of its citizens. Measures of improvement may be material, such as increase incomes and in the gross domestic product, or social, such as gains in literacy, schooling, healthcare services, and provision of housing (4). In a wider context, national development is redefined to include reduction or elimination of poverty, inequality and unemployment within the context of growing economy in order to improve the quality of people’s lives. That is, for any country, if poverty, inequality and unemployment have all declined from high levels, then that implies some level of development for that country (4, 5).

The United Nations has devised a Human Development Index (HDI) to measure national human development of both developing and developed countries on annual basis. The HDI comprises demographic, social and economic factors such as life expectancy, literacy rate, and per capita purchasing power (6). Citizens in each country contribute to national development when they are able to work, operate businesses, earn income, support their families, and communities at large, for example, by paying taxes, becoming employers, and contributing to the progress of the society in some ways.

According to Dube, people with disabilities can work in various fields, provide leadership and contribute actively to various aspects of national development just like citizens without disabilities, if there are services and education to enable them acquire the knowledge and skills essential for contributing to national development (7).

Што се знае за степенот до кој луѓето со инвалидност се еманципирани да придонесат за националниот развој во Нигерија? Со какви предизвици лицата со инвалидност во Нигерија се соочуваат во нивниот обид да придонесат за националниот развој? Кои се импликациите од овие предизвици во врска со стратегиите кои би можеле да го зајакнат еманципирањето на лицата со инвалидност и да го олеснат нивниот придонес за националниот развој? Овој труд се обидува да одговори на овие прашања со разгледување на досегашните истражувања. Пред да продолжиме, неопходен е кус преглед на земјата, како и информации за лицата со инвалидност.

Нигерија и лицата со посебни потреби

Нигерија, земја во Западна Африка со проценета популација повеќе од 177 милиони луѓе, е најнаселената земја со Африканци во светот (8). Како што се однесува и на други земји во развој, лицата со посебни потреби претставуваат значителен дел од населението како резултат на неадекватноста во исхраната, здравствената заштита, социјалните услуги, конфликтите, како и поради влијанието на природните катастрофи (9–12). Валиден попис на лица со инвалидност не бил спроведен во оваа земја уште од нејзиното осамостојување од Велика Британија во 1960 година. Сепак, Светската здравствена организација и Светската банка (12) проценуваат дека инвалидност се појавува кај најмалку 15 проценти од светската популација. Може да се претпостави дека во Нигерија има околу пет до шест милиони луѓе со инвалидност. Лицата со посебни потреби во Нигерија имаат капацитет да придонесат значително за националниот развој ако се еманципираат преку обезбедување соодветно образование и слични услуги потребни за развој на нивниот потенцијал. Кога ќе бидат соодветно опремени, тие можат да работат во различни полиња, да понудат лидерство, активно да учествуваат во различни аспекти на националниот развој и да придонесат за постигнување на целите на одржлив развој (SDGs).

На 25 септември 2015 година, повеќе од 190 светски лидери се собраа во седиштето на Обединетите нации и се обврзаа на спроведување на 17 цели на одржлив развој во насока

Thus the questions are: What is known about the extent people with disabilities are empowered to contribute to national development in Nigeria? What challenges do people with disabilities in Nigeria encounter in their attempt to contribute to national development? What are the implications of these challenges regarding strategies that could enhance the empowerment of people with disabilities to facilitate their contribution to national development? This paper attempts to address these questions by reviewing research. Before proceeding, a brief overview of the country and information about people with disabilities is pertinent.

Nigeria and People with Disabilities

Nigeria, a country in West Africa with an estimated population of over 177 million people, is the most populous nation in Africa. (8). (Look for appropriate reference) As pertains to other developing countries, individuals with disabilities constitute a significant portion of the population due to inadequacies in nutrition, health care, social services, conflicts, and the impacts of natural disasters (9,10). It has been suggested that 80 percent of people with disabilities in the world live in Nigeria and other developing countries (11,12). Reliable data on the population of people with disabilities in Nigeria is lacking. No valid census on people with disabilities has been conducted in the country since independence from Britain in 1960. However, according to World Health Organisation and the World Bank (12) estimates that disabilities occur in at least 15 percent of the world's population (i.e. one billion people), it can be assumed that there are several millions of people with disabilities in Nigeria.

Like other segments of the population, people with disabilities in Nigeria have the capacity to contribute meaningfully to national development if they are empowered through education and related services necessary. When properly equipped, they can work in various fields, offer leadership roles, actively participate in various aspects of national development, and contribute to achieve the Sustainable Development Goals (SDGs).

On September 25, 2015, over 190 world

на искоренување на екстремната сиромаштија, на борба против нееднаквостите и дискриминацијата (13).

Целите на одржлив развој бараат еманципирање на лицата со инвалидност и други маргинализирани групи да придонесат за личен и национален развој. Ова е така бидејќи секој има улога во постигнувањето на целите на попросперитетен и праведен свет до 2030 година (14).

Степенот до кој секоја земја е во состојба да преземе дејствија со кои се промовира еднаквоста, пристапот до услуги и придонесот во националниот развој од страна на маргинализираните групи, како што се лицата со инвалидност, е индикатор кој ќе се користи за да се процени напредокот во спроведувањето на SDG во светот (13).

Во поширок контекст, еманципирањето на луѓето со посебни потреби треба да се гледа не само во однос на олеснувањето на нивното учество во националниот развој, туку, исто така, и како стратегија да им се овозможи да уживаат во нивното право на еднакви можности, учество и избори. Еманципирањето на лицата до инвалидност може да се сведе едноставно на тоа да се подобри нивната способност да станат она што сакаат да бидат и да бидат актери во развојот што сакаат да се постигне и она што тој развој бара. Од горенаведеното, очигледно е дека постои директна врска помеѓу еманципирањето и способноста да се придонесе во националниот развој. Vic претпоставува дека лицата со попреченост сакаат независен и продуктивен живот во кој ќе придонесуваат исто како и оние лица кои немаат инвалидност (15).

Осврнувајќи се на 25-годишнината од американскиот закон за лица со инвалидност, Dollar напоменува дека освен обезбедувањето на структурни бариери за пристап до објекти и обезбедување на сместување со цел да се обезбеди успех во образованието за луѓето со инвалидност, законодавството е важно, бидејќи тоа цели кон уривање на стереотипите, обезбедување еднаквост и праведност и создавање можности за отворање на општеството со цел да се овозможи целосен пристап, учество и придонес од страна на ли-

leaders gathering at the United Nations committed to the implementation of 17 Sustainable Development Goals (SDGs) aimed at eradicating extreme poverty, fighting inequalities, discriminations, etc. (13).

It is clear in the 2015 Sustainable Development Goals (SDG) document that the empowerment of people with disabilities and other marginalised groups to contribute to national development is one important key to unlocking, accelerating, and sustaining national and international developments. This is so because everyone has a role in the achievement of the goals of more prosperous, equitable, and sustainable world by 2030 (14).

The extent each country is able to take actions that promote equality, access to services, and contribution to national development by marginalised groups such as people with disabilities is an indicator that will be used to assess progress in implementing the SDGs worldwide (13).

In a wider context, empowering people with disabilities must be seen not only in terms of facilitating their participation in national development, but also as a strategy to enable them to enjoy their right to equal opportunity, participation, and choices as well as contributing in moving the country and world forward in all spheres. Thus empowering people with disabilities can be put simply as improving their capacity to be who they wish to be and to be the actors in development that they desire to be and which that development demands. From the foregoing, it is apparent that there is a direct relationship between empowerment and ability to contribute to national development. Vic posited that people with disabilities desire independent, contributing, and productive living just like those without disabilities (15).

Reflecting on 25 years of the Americans with Disabilities Act, Dollar noted that apart from ensuring structural barriers to accessing buildings were modified or removed and providing the necessary accommodations to ensure success in education for those with disabilities, the legislation is important because it aimed at dispelling stereotypes, ensuring parity and fairness, and creating

цата со инвалидност (16). Ова укажува на тоа дека лицата со попреченост имаат желба да се едуцираат, да се здобијат со знаења и вештини за добро платени работни места, да добијат вработувања, да се издржуваат самите себе и своите семејства, и да придонесат за напредокот во развојот на нацијата.

Доказите покажуваат дека дури и во западните земји, на пример, во САД, непоседувањето диплома за завршено средно училиште може негативно да влијае на животите на поединците. Овие лица може да не бидат во состојба да добијат работа за која се плаќа годишна плата над стапката на сиромаштија од околу дванаесет илјади долари (17). Таквите лица нема да се во можност да придонесат за развојот на нацијата со плаќање даноци, поставување нови бизниси и станувајќи работодавци на трудот. Може да се каже дека еманципирањето на луѓето со инвалидност може да се постигне преку обезбедување можности да се едуцираат и да добијат други слични услуги кои ќе ги подготви да бараат вработување, да се издржуваат себеси и нивните семејства и да придонесат во националниот развој со плаќање даноци, станувајќи работодавци и така натаму (18). Документите како што е Конвенцијата на ОН за лица со инвалидитет, нагласуваат дека за да биде сеопфатен придонесот во националниот развој, на лицата со инвалидност мора да им се обезбеди пристап до услуги, така што тие ќе можат активно да учествуваат и да придонесат со своите квоти (3). Слично на ова, визијата на развојот на светско ниво на Целите за милениумски развој од Обединетите нации (МГД) ги прикажува проблемите кои се однесуваат на лицата со попреченост и останатите маргинализирани групи на работ на егзистенцијата (19). Во 2012 година МГД Панел-дискусијата за напредокот на Африка ги повика Нигерија и други африкански власти да преземат активности кои ќе им обезбедат и на најсиромашните и најранливите групи, како лицата со попреченост да добијат можности за развој на нивните таленти со цел да придонесат кон забрзувањето на националниот развој (20).

opportunities and opening up the society to enable full access, participation, and contribution by individuals with disabilities (16). This suggests that people with disabilities desire to be educated to the maximum of their abilities, acquire knowledge and skills for gainful employment, obtain and advance in employment, support themselves, their families, and contribute to progress in the development of the nation.

It has been argued that even in Western countries, for example, the United States, not having a high school diploma can negatively impact the lives of individuals. These individuals, according to Breslow may be unable to obtain a job that pays an annual salary of above the poverty rate of approximately twelve thousand dollars (17). Such individuals may be unable to contribute to the development of the nation, for example, by paying taxes. It can be argued that empowering people with disabilities by providing them opportunities to obtain education and related services will prepare them to seek fulfilling employment, earn income, support themselves, their families and contribute to national development by paying taxes, becoming employers of labor, and so on (18). Nonetheless, documents such as the UN Convention on the Rights of People with Disabilities stress that for contribution to national development to be all-encompassing, people with disabilities must be provided access to services so that they can actively participate and contribute their quota (3). Similarly, the shared vision of a worldwide development embodied in the United Nation's Millennium Development Goals (MDG) have issues affecting people with disabilities and other marginalised groups at the core of its existence (19). In 2012, the MDG African Progress Panel called on Nigeria and other African governments to take actions that will ensure that the poorest and most vulnerable groups such as people with disabilities are provided the opportunities to develop their talents in order to contribute to the acceleration of national development (20).

Предизвици за еманципирање на луѓето со посебни потреби во Нигерија

Отсуство на законодавство за обезбедување на услуги

Осигурувањето на лицата со попреченост во Нигерија да имаат заштита од дискриминација и на своите човекови права, да имаат еднаквост и пристап до образование и други услуги кои ќе им овозможат да ги развијат своите таленти и да придонесат во националниот развој, бара од владата на Нигерија да ги воведи и спроведи потребните закони. Во моментот, нема централизација на законодавството во Нигерија што ги гарантира правата на лицата со посебни потреби да ги добиваат овие суштински заштити и услуги (9). Во подготовка е закон за лица со инвалидност по враќањето на цивилната власт во Нигерија во 1999 година. Законот беше изгласан од страна на двете комори на нигерскиот парламент во 2010 година, но се чека согласност од претседателот (21). Интересно, Нигерија ја потпиша и ратификува Конвенцијата на ОН на 24 септември 2010 година (22). 50 члена во Конвенцијата на ОН се всушност наменети да осигураат дека лицата со инвалидност во секоја од земјите кои ја ратификуваат, добиваат услуги за да ги развијат своите таленти и да придонесат за личниот и националниот развој (3). Конвенцијата на ОН е прв меѓународен правно обврзувачки инструмент кој ги обврзува нациите кои го потпишале да обезбедат соодветни стабилни политики и да спроведат ефикасни постапки за почитување на правата и дигнитетот на лицата со инвалидност (23). Во Нигерија не постојат докази дека владата ги презела позитивните мерки како што е донесувањето закони за поддршка на имплементацијата на ветувањата во документот (9, 10). Иако пред повеќе од три децении Нигерија разви „Национална политика за образование“ (NPE), со еден дел целосно е посветена на едукацијата на учениците со посебни потреби (24). Во отсуство на поддршка на законската регулатива, одредбите во документот на NPE не може да се спроведат за да им овозможат на лицата со инвалидност да

Challenges to Empowering People with Disabilities in Nigeria

Absence of Legislation on Service Provision

Ensuring that people with disabilities in Nigeria have human right protections, freedom from discrimination, equality, and access to education and other services that will enable them to develop their talents and contribute to national development requires the Nigerian government enact and implement the necessary laws. Sadly, it remains the case that there is no federal legislation in Nigeria that guarantees the rights of people with disabilities to receive these essential protections and services (9). There has been disability legislation in the pipeline since Nigeria returned to civilian rule in 1999. The bill was passed and harmonised by both chambers of the Nigerian Parliament in 2010 but has been awaiting presidential assent (21). Interestingly, Nigeria signed and ratified the UN Convention on the Rights of People with Disabilities on September 24, 2010 (22). The 50 Articles in the UN Convention are basically aimed at ensuring that people with disabilities in each ratifying country are provided the services to develop their talents and contribute to personal and national development (3). It has been argued that the UN Convention is significant in that it is the first internationally legally-binding instrument that will hold nations that sign it to account regarding ensuring that appropriate robust policies and effective implementation procedures are established to uphold the rights and dignities of persons with disabilities as well as enhance their access to services and contribution to personal and national development (23). Nonetheless, there is no evidence in Nigeria that the government has taken positive actions such as enacting laws to support the implementation of the promises in the document (9,10). Although, over three decades ago, Nigeria developed a “National Policy on Education” (NPE), with a section entirely dedicated to the education of learners with disabilities or special needs (24). In the absence of supporting legislation, the provisions in the NPE document cannot be implemented to enable

добијат образовни и други услуги кои можат да ги еманципираат да станат продуктивни и да придонесат во националниот развој. Некои држави во Нигерија, како што се Лагос, Екити и Плато, донесоа некој вид легислатива за заштита на правата на граѓаните со инвалидност што живеат во овие држави, да добијат одредени услуги (25). Иако ова е за пофалба, сепак не е донесен федерален закон кој би ги гарантирал правата на овие лица да добијат квалитетно образование и слични услуги насекаде во земјата.

Недостаток на средства

Не е чудно што во отсуство на законодавство за поддршка на обезбедување на услуги за лицата со посебни потреби во земјата, услугите нема да бидат соодветно финансирани. Во принцип, постојат докази кои покажуваат дека образовните услуги, на пример, се влошуваат како резултат на сериозно намалување во финансирањето во многу земји, вклучувајќи ја и Нигерија (12). Во 1988 година, Изјавата и рамката од Саламанка за преземање акција за образование на лицата со посебни потреби, ја потврди заложбата на светската заедница (вклучувајќи ја и Нигерија) да се даде највисок политички и буџетски приоритет за подобрување на нивните образовни системи со цел вклучување на сите луѓе, без оглед на нивните индивидуални разлики и проблеми, како и за подобрување на придонесот на сите за национален развој (26). Се чини дека во Нигерија, и во многу други земји, средствата за обезбедување на услуги за поттик на луѓето со инвалидност, како и подобрување на нивното учество во националниот развој нема да бидат приоритет на владината политика и буџет (27, 28). Можни причини за ова се: (1) исполнувањето на потребите на граѓаните со инвалидност се смета за премногу скапо, (2) се тврди дека ќе мора да бидат исполнети потребите на „нормално“ мнозинство пред оние на лицата со посебни потреби, кои се во малцинство, и (3) како последица на недостаток на свест за потенцијалите на лицата со инвалидност, трошоците за услугите за нив се сметаат за губење на ограничените ресурси. Дали на овие

people with disabilities to receive educational and other services that could empower them to become productive and to contribute to national development. Some states in Nigeria, such as Lagos, Ekiti, and Plateau, have enacted some type of legislation to protect the rights of citizens with disabilities living in these states to receive specific services (25). While this is commendable, a federal legislation has not been enacted so that the rights of such individuals to receive quality education and related services everywhere in the country will be protected.

Lack of Funding

It is not surprising that, in the absence of legislation supporting the provision of services for people with disabilities in the country, services will not be adequately funded. In general, there is evidence indicating that educational services, for instance, are deteriorating as a result of severe decrease in funding in many countries including Nigeria (12). In 1988, the Salamanca Statement and Framework for Action on Special Needs Education adopted at the World Conference on Special Needs Education reaffirmed the commitment of the world community (including Nigeria) to give the highest policy and budgetary priority to improve their educational systems to enable them to include all people regardless of their individual differences and difficulties and enhance the contribution of all to national development (26). It seems to be the case that in Nigeria and many other countries funds for the provision of services to empower people with disabilities and enhance their participation in national development will NOT be a priority of government policy and expenditure (27, 28). Some of the reasons for this according to these authors are: (1) meeting the needs of citizens with disabilities is considered too costly, (2) it is argued that the needs of the 'normal' majority will have to be met prior to meeting those of individuals with disabilities who are in the minority, and (3) due to lack of awareness of the potential of people with disabilities, expenditure on services for them is considered a waste of

суптилни аргументи треба да им се дозволи да продолжат да бидат на штета на обезбедувањето на услуги кои можат да ги поттикнат луѓето со инвалидност, така што тие да можат да придонесат во националниот развој? Ако е така, состојбата на услугите за лица со посебни потреби и можности да придонесат за националниот развој во земјата само ќе се влоши уште повеќе, наместо да посведочат значајно подобрување.

Финансиската поддршка и структура за спроведување на програмата треба да биде важна компонента на законот за поддршка на обезбедување образование и давање услуги во Нигерија. Нигерија досега не изрази спремност да дава стабилна финансиска поддршка за имплементација на целите од NPE, UN-CRPD и SDG или да дава важни услуги и програми, кои би ги подобриле животите на лицата со инвалидност (9, 10). Како резултат на тоа, недостасуваат потребните средства за обезбедување на неопходната опрема, материјали и ресурси за обезбедување на квалитетно образование за учениците со пречки во развојот во земјата. Јасно е, според тоа, дека лицата со инвалидност во оваа земја може да не добијат можност за образование и услуги кои би ги подготвиле да придонесат во националниот развој.

Маргинализација на пристапот до образование и слични услуги

Маргинализацијата со којашто се соочуваат лицата со инвалидност во Нигерија ги вклучува предизвиците во пристапот до образование и до слични услуги. Иако повеќето образовни институции за учениците со инвалидност во Нигерија се одвоени, потребата за овие ученици да бидат едуцирани во редовните училишта беше призната во документот на NPE (24, 25). Прашањето е: Дали се достапни во земјата потребните ресурси и поддршка, кои се потребни за да се обезбеди успех на програмите за инклузија? Јасно е дека обезбедувањето на ефективно образование и давање услуги на лицата со посебни образовни потреби во земјата бара поинклузивна средина за да им помогне во борбата против дискриминацијата и зајакнување на еднаквоста и пристапот до програмите и услу-

scarce funds. Should these subtle arguments be allowed to continue to the detriment of providing services that could empower people with disabilities so that they can contribute their quota in national development? If so, the condition of services for people with disabilities and opportunities for them to contribute to national development in the country will only deteriorate further instead of witnessing any marked improvement.

Financial backing and a structure for programme implementation should be an important component of a law supporting the provision of special education and related services in Nigeria. Nigeria has so far made no commitment to giving robust financial support to the implementation of the goals of the NPE, UN CRPD, and SDGs, or provision of important services and programmes that would enhance the lives of citizens with disabilities (9, 10). Consequently, the funds needed to provide necessary equipment, materials, and resources for providing quality education to learners with disabilities in the country is lacking. It is apparent, therefore, that individuals with disabilities in the country may be unable to obtain education and services that would position them to contribute to national development.

Marginalization in Accessing Education and Related Services

The marginalisation that people with disabilities in Nigeria encounter include challenges in accessing education and related services. Although most educational institutions for learners with disabilities in Nigeria are segregated, the need for these learners to be educated in regular schools was acknowledged in the NPE document (24, 25). The question is: Are the necessary resources and supports, to ensure the success of inclusive programmes, available in the country? Clearly, the provision of effective education and related services to individuals with disabilities in the country requires more inclusive environments to assist with fighting discrimination and enhancing equality and access to programmes and services (10, 25).

гите (10, 25). Сепак, останува фактот дека програмите за вклучување не се задоволително имплементирани во Нигерија (29–31). Факторите, како отсуство на услуги за поддршка, релевантни материјали, како и поддршка на персоналот, се главните проблеми што го попречуваат спроведувањето на ефикасна инклузија на учениците со посебни потреби во училиштата во Нигерија (9, 10, 25, 32, 33).

Постојат докази кои укажуваат на тоа дека лицата со посебни потреби во Нигерија се сериозно маргинализирани во својот пристап до услуги во заедниците како резултат на бариерите во околината, како што се недостатокот на пристап до зградите и јавниот транспорт, необезбедениот пристап до бањите во јавните згради, недостатокот на програми за техничка помош и рехабилитација, недостатокот на достапни информации, недостатокот на знаковен јазик, на преведувачи и публикации со Брајово писмо (34).

Истражувањето покажува дека како резултат на архитектонските бариери, повеќето институции на образованието, вработувањето и рекреацијата, остануваат достапни за корисниците на инвалидски колички во Нигерија (35). Alade изјави дека некои школски администратори во земјата не примаат ученици со телесна попреченост, ако тие ученици се приудени да ползат за да влезат во објектот поради архитектонските бариери (36). Како последица на тоа, многу од таквите ученици се присилени да останат дома. Како резултат на тоа, тие немаат шанса да ги развиваат своите вештини, да живеат продуктивно и да придонесат во националниот развој. Исто така, во отсуство на правна рамка за заштита на правата на лицата со посебни потреби за еднаквост и пристап до услуги, постои маргинализација и исклучување на лицата со инвалидност (34). Во Нигерија, прашањата кои влијаат на правата и потребите на лицата со инвалидност и понатаму се на листата на чекање во националните политики, донесувањето одлуки, како и нивната имплементација (9, 10).

Предлози и заклучни забелешки

Силно се застапува ставот дека нигериската влада треба да ги преземе позитивните чек-

However, it remains the case that inclusion programmes are not satisfactorily implemented in Nigeria (29–31). Factors such as the absence of support services, relevant materials, and support personnel are major problems that hinder the implementation of effective inclusion of students with disabilities in Nigerian schools (9, 10, 25, 32, 33).

There is evidence to indicate that persons with disabilities in Nigeria are severely marginalised in accessing services in the communities due to the barriers in the environment such as the lack of access to buildings and public transport, lack of accessible bathroom facilities in public buildings, lack of technical assistance and rehabilitation programmes, lack of accessible information, the unavailability of sign-language interpreters and publications in Braille, (34).

Research indicates that due to architectural barriers, most places of education, employment, and recreation remain inaccessible to wheel-chair users in Nigeria (35). Alade reported that some school administrators in the country would not accept students with physical disabilities if such students would be crawling on all fours to get about because of architectural barriers (36). Consequently, according to Alade, many of such learners stay at home. The opportunity to learn is denied to them. As a result, they have no chance of developing their skills to live productively and contribute to national development. Further, in the absence of policies/laws/legal frameworks to safeguard the rights of people with disabilities to equality and access to services, there is marginalization and exclusion in terms of accessing services by people with disabilities (34). In Nigeria, issues affecting the rights and needs of people with disabilities continue to take the backburner when it comes to national policies, decision-making, and implementation (9, 10).

Suggestions and Concluding Remarks

It is strongly advocated that the Nigerian government should take positive actions that

ри кои ќе ги еманципираат лицата со инвалидност и ќе го зајакне нивниот придонес во националниот развој. Тоа е очигледно од претходната дискусија дека лицата со попреченост во Нигерија немаат пристап до услуги од суштинско значење за развој на нивните таленти и придонес за националниот развој. Јасно е дека за да се промени оваа ситуација, потребни се активности во повеќе области. И покрај доминантните пречки во развојот, економските и политичките промени во земјата, сепак можни се подобрувања во обезбедувањето услуги.

Постои итна потреба да се донесе федерален закон за лицата со инвалидност и да се даде правна помош при обезбедувањето на потребните услуги. Се очекува дека во Законот за лицата со инвалидност ќе бидат опфатени следниве прашања релевантни за нив за да бидат во можност да придонесуваат за националниот развој: (а) обезбедување на целосни образовни услуги за поддршка на сите ученици со инвалидност, (б) систем на финансирање кој ќе се грижи за сите фази во обезбедувањето на значајните услуги, (в) вршење контрола на квалитетот, особено во однос на продуктивноста и финансирањето, (г) моќна гаранција за родителите и децата за прашања како што се идентификацијата, евалуацијата, образовната обука и услуги, (д) обврска за обезбедување на потребните материјали и опрема за значајните услуги за лицата со посебни потреби, (е) задолжителна одредба која ќе ги гарантира правата на лицата со посебни потреби да добијат услуги во инклузивните средини во нивните локални заедници каде што ќе бидат достапни материјали и кадар за да се исполнат нивните образовни потреби, и (ж) провизија за евалуација и одговорност.

Донесувањето и спроведувањето на законската регулатива која се однесува на овие цели ќе го олесни остварувањето на целите во документите на UN-CRPD и SDG за лицата со посебни потреби во оваа земја. Член 1 од UN-CRPD има за цел да се промовираат, да се заштитат и да се обезбеди целосно и еднакво уживање на сите човекови права и основни слободи од страна на сите лица со посебни потреби (3). Слично на тоа, SDG има за цел да се постигнат основните цели во следните 15 години: крај на сиромаштијата, промовирање на просперитет и благосостојба за сите, како и заштита на планетата. Седумнаесетте цели за одржлив развој поставија курс за пос-

will empower people with disabilities and enhance their contribution to national development. It is evident from the foregoing discussion that people with disabilities in Nigeria may not have access to the services essential to the development of their talents. Clearly, for this situation to change for the better, actions are required in several areas. Despite the prevailing developmental difficulties, economic and political upheaval in the country, improvements in provision of services is possible if the government would strive to take appropriate actions and utilise the available resources as efficiently as possible.

There is an urgent need to enact a federal disability law to give legal support to the provision of the required services for people with disabilities. It is expected that the disability law will address the following, among other issues, relevant to ensuring people with disabilities are able to contribute to national development: (a) a goal for providing full educational support services to all learners with disabilities, (b) a funding system that will cater for all the steps and/or stages in the provision of relevant services, (c) a provision of quality control especially with regards to productivity and funding, (d) a powerful safeguard for both parents and children on issues such as identification, evaluation, educational training, and placement for services, (e) a commitment to providing the necessary materials and facilities for meaningful services to people with disabilities, (f) a mandatory order guaranteeing the rights of individuals with disabilities to receive services in inclusive settings in their local communities where materials and personnel to meet their learning needs will be available, and (g) provision for evaluation and accountability. Enacting and implementing a legislation that addresses these goals will facilitate achievement of the objectives in the UN CRPD and SDGs documents for people with disabilities in the country. Article 1 of the UN CRPD aims to promote, protect, and ensure the full and equal enjoyment of all human rights and fundamental freedoms by all persons with disabilities, and to promote respect for their inherent dignity (3). Similarly, the SDGs aim to achieve extraordinary things in the next 15

тигнување за сите луѓе (6). Оттаму, федералниот закон е од суштинско значење за достигнување на овие цели и еманципирање на лицата со инвалидност за да го развијат својот потенцијал, да живеат продуктивно и да придонесуваат.

Донесувањето и спроведувањето на овој закон ќе гарантира дека луѓето со пречки во развојот во оваа земја ќе ги добијат потребните услуги кои ќе им овозможат да го развиваат својот потенцијал и да придонесуваат за националниот развој (9, 34). Секако, ќе има предизвици во спроведувањето на одредбите од мандатот, со оглед на актуелните предизвици во развојот на земјата. Сепак, постоењето на законот ќе има значително влијание. На пример, на лицата со инвалидност ќе им ја обезбеди основата да бараат надомест на штета во судовите во случаи кога се смета дека одредбите од законот не биле следени. Неодамна, еден глум студент бил избркан од универзитет во Нигерија поради „проблеми со говорот и слухот“ (37). Доколку постоеше федералниот закон за заштита на лицата со инвалидност, на ова лице би му дал добра платформа за да се бори за правда.

Образованието е клуч за вработување, унапредување, како и за способноста да се придонесе за националниот развој. Законот за заштита на лицата со инвалидност, што чека согласност од претседателот, ги опфаќа прашањата за пристап до образование на лицата со инвалидност во Нигерија. Во 2014 година, по вторпат, Нигерискиот сенат донесе федерален закон за лицата со инвалидност со којшто (а) ги забранува сите форми на дискриминација против лицата со посебни потреби, (б) бара еднакви можности во сите аспекти на животот на лицата со инвалидност, (в) предвидува дека сите јавни објекти треба да бидат пристапни за лицата со инвалидност, и (г) вклучува казни мерки за корпоративни тела и поединци за кои ќе се утврди дека постапувале дискриминаторски со лица со инвалидност (38). Сепак, законот не е потпишан од страна на претседателот (9, 34). Донесувањето и значајното спроведување на овој закон ќе промовира пристап до образовни програми за лицата со инвалидност во оваа земја. Поединци коишто ќе бидат во состојба да добијат образование на оптималното ниво на нивните способности и ќе можат да добијат дипломи, ќе бидат во можност да бараат вработување, да остваруваат приходи, да се

years: end poverty, promote prosperity and well-being for all, and protect the planet. The 17 Sustainable Development Goals set a course to achieve these objectives – for people everywhere (6). Thus, legislation on service provision is essential to achieving these goals and ensuring people with disabilities develop their potential, live productive, and contributing lives.

Enacting and implementing this law will ensure people with disabilities in the country will receive services that will enable them develop their potential and contribute to national development (9, 34). Certainly, there will be challenges in implementing the provisions of the mandate, given current developmental challenges in the country. However, the existence of the law will have significant impacts. For example, it will provide individuals with disabilities the basis to seek redress in law courts in cases where it is considered that the provisions of the law are not followed. Recently, a university in Nigeria expelled a deaf student because of ‘speech and hearing challenges’ (37). A federal disability legislation would have given this person a good platform to fight for justice.

Education holds the key to employment, advancement, and ability to contribute to national development. The disability law, awaiting assent of the president, covers issues of access to education for people with disabilities in Nigeria. In 2014, for the second time, the Nigerian Senate passed a federal Disability Bill that (a) prohibits all forms of discrimination against people with disabilities, (b) demands equal opportunities in all aspects of life for individuals with disabilities, (c) stipulates that all public buildings be accessible to people with disabilities, and (d) includes punitive actions for corporate bodies and individuals found discriminating against people with disabilities (38). However, the bill has not been signed into law by the president (9, 34). The enactment and meaningful implementation of this law will promote access to educational programmes for people with disabilities in the country. Individuals able to obtain education to the optimum of their abilities and able to earn diplomas and degrees will be able to seek fulfilling employment, earn

издржуваат себеси и нивните семејства, како и да придонесуваат за самата заедница (9, 28).

Се препорачува нигериската влада да посвети соодветно внимание на прашањето за овозможување на достапни услуги за инклузија на лицата со инвалидност во контекст на насоките од Рехабилитација на заедницата (CBR), започнати во главниот град на Нигерија, Абуџа, во 2010 (39, 40). Овие насоки се наменети за еманципирање на лицата со посебни потреби со цел да го развијат својот потенцијал, да живеат продуктивно и да придонесат во националниот развој преку поддршка на нивното вклучување во здравството, образованието, вработувањето, рекреацијата, вештините за обука, како и другите служби во заедницата (39, 40). Пристапите на CBR се од суштинско значење, бидејќи поголемиот дел од луѓето со инвалидност во Нигерија живеат во руралните области и треба да имаат пристап до овие услуги во нивните локални сфери со цел да го развијат својот потенцијал и да придонесат во националниот развој (41).

Ефективните програми на CBR се позитивно средство за обезбедување на лицата со инвалидност да придонесуваат во националниот развој со тоа што ќе се обезбеди луѓето да имаат пристап до овие програми и услуги во нивните локални сфери (29). Важните аспекти на CBR коишто треба да се спроведуваат во заедницата, во интегрирани средини, вклучуваат информации од јавен карактер, заштита, образование, технологија (медицински средства, опрема и уреди), социјални, психолошки и професионални програми. Пристапот на заедницата за обезбедување образование и слични услуги ќе гарантира дека луѓето со инвалидност ќе имаат пристап до овие услуги во нивните локални сфери. Ова ќе гарантира можностите за развој да бидат достапни за сите вклучувајќи ги и лицата со посебни потреби. Понатаму, овој пристап отвора пат за поинклузивни, реални и одржливи иницијативи (40).

Постојат некои докази на овој пристап во Нигерија. Alade известил за стручна програма за рехабилитација иницирана од страна на Меѓународната организација на трудот и Програмата за развој на Обединетите нации (ILO / УНДП) во држава во Западна Нигерија во 2004 година (36). По успешниот пилот проект во држава во Западна Нигерија, шест други држави во земјата иницираа слични

income, support themselves, their families, and the community at large (9, 28).

It is recommended that the Nigerian government should give adequate attention to the issue of making services accessible and inclusive for people with disabilities in the context of the new Community Based Rehabilitation (CBR) guidelines launched in Nigeria's capital city, Abuja in 2010 (39,40). These guidelines were designed to empower persons with disabilities to develop their potential, live productively, and contribute to national development by supporting their inclusion in health, education, employment, recreation, skills training, and other community services (39,40). CBR approaches are essential because the vast majority of people with disabilities in Nigeria live in rural areas and need to access these services in their localities in order to develop their potential and contribute to national development (41).

An effective CBR programme is a positive means of ensuring people with disabilities can contribute to national development in that it will ensure these people access programmes and services in their areas (29). The important aspects of CBR to be implemented in the community at integrated settings include public information, prevention, education, technology (medical, aids, equipment and devices), social, psychological and vocational programmes. A community-based approach to the provision of education and related services will ensure that people with disabilities are able to access these services in their localities. This will ensure that development opportunities are available to all including people with disabilities. Further, this approach facilitates more inclusive, realistic, and sustainable initiatives (40).

There is some evidence of this approach in Nigeria. Alade reported the community-based vocational rehabilitation programme the International Labour Organisation and the United Nations Development Programme (ILO/UNDP) initiated in a state in Western Nigeria in 2004 (36). After the successful pilot project in the state in Western Nigeria, six other states in the country had initiated similar community based approaches to the provision of services to individuals with disabilities. A

пристапи кон обезбедување на услуги за лица со посебни потреби. А програма како ова може да биде еден од начините како да им се овозможи на повеќе луѓе со пречки во развојот во земјата да се здобијат со вештини кои можат да доведат до самовработување, независност, продуктивност и да придонесуваат за живот. Сепак, ограничени се веродостојни податоци за напредокот на програмата во земјата. Се чини дека преголемата бирократија и несоодветното финансирање негативно влијаат врз оваа програма (9, 10, 34).

Треба да се основа министерство одговорно за лицата со инвалидност и нивна рехабилитација на федерално, државно и локално ниво. Во моментот, Министерството за социјална заштита и заштита на женските права е задолжено и за прашањата на лицата со инвалидност во Нигерија. Прашањата за лицата со инвалидност, како што се развој и спроведување на CBR-програмите, најверојатно ќе се најдат на листата на чекање бидејќи проблемите коишто влијаат на луѓето со инвалидност не се сфаќаат сериозно (9, 10). Сепак, може да се дискутира дали соодветно планирани и имплементирани CBR програми ќе се справат со големиот број на предизвици на лицата со хендикеп во Нигерија во однос на образованието и сродните услуги.

Ефективното застапување и активностите за поддршка од страна на организации или здруженија на лицата со посебни потреби во земјата ќе промовира свесност за потребите на лицата со посебни потреби. На пример, мирни демонстрации од страна на луѓето со посебни потреби во федералниот парламент и претседателската вила, би можеле да извршат притисок врз владата да донесе закон за лицата со инвалидност. Во суштина, преку нивните организации луѓето со инвалидитет треба да ја преземат водечката улога во нивната еманципација. Потоа, разни здруженија на лицата со инвалидност во Нигерија имаат значајна улога во убедувањето на владата да ги признае потребите на граѓаните со инвалидност со донесување на закон за поддршка на развојот на нивните таленти и придонесот во националниот развој. Оваа цел може да се постигне ако тие можат да соработуваат ефективно под закрила на државата во Заедничка национална асоцијација на лицата со инвалидност (JANOPWD). Со презентирање на обединет фронт, нивните активности за застапување би можеле да имаат поголемо

programme like this could be one means of enabling more people with disabilities in the country to acquire skills that could lead to self-employment, independent, productive, and contributing living. However, reliable data on the progress of the programme in the country are scarce. It appears that too much bureaucracy and inadequate funding adversely affected this programme (9, 10, 34).

A ministry responsible for disability and rehabilitation should be created at federal, state, and local government levels. Presently, the ministry of social welfare and women affairs is charged with disability issues in Nigeria. Disability issues, such as developing and implementing CBR programmes, will likely be at the back burner because issues affecting people with disabilities are not taken seriously (9, 10). Nonetheless, it can be argued that if adequately planned and implemented CBR will address many of the challenges of people with disabilities in Nigeria in accessing education and related services.

Effective advocacy activities by organisations or associations of people with disabilities in the country will promote awareness of the needs of people with disabilities. For instance, peaceful demonstrations by people with disabilities at the federal parliament and presidential villa could put pressure on the government to enact the disability legislation. Essentially, people with disabilities, through their organisations, must take a leading role in their own empowerment. Obviously then the various associations of people with disabilities in Nigeria have significant roles in persuading the government to recognise the needs of citizens with disabilities by enacting a law to support the development of their talents and contribution to national development. This goal can be achieved if they can collaborate effectively under the national umbrella of all disability organisations in the country called the Joint National Association of Persons with Disabilities (JANOPWD). Presenting a united front, their advocacy activities could have more impact in pressurising the government to enact and implement relevant laws, for example. Another strategy that they could utilise in the struggle is to embark upon actions that involve promoting public

влијание и да извршат притисок врз владата да донесе и спроведе релевантни закони, на пример. Уште една стратегија што тие би можеле да ја користат во борбата, е да се започнат активности што вклучуваат промовирање на јавната свест за потребите и недоволно обезбедените услуги за лицата со инвалидност во земјата со помош на масовните медиуми (телевизија, радио, весници, списанија, социјалните медиуми, како Фејсбук) за да обезбеди форум за националната политика за дискусија на различни теми со цел подобрување на нивните потреби и благосостојба. Исто така, треба да лобираат заинтересирани и хумани јавни личности и политичари во земјата во обид да влијаат на владата да ги земе предвид и потребите на граѓаните со инвалидност при донесувањето и имплементацијата на законите. Директното лобирање за подобрување на одредени услуги од страна на хуманите јавни личности и политичари често може да биде многу влијателно (42). Со ваквите активности во оваа земја ќе се донесе и имплементира закон за поддршка, еднаквост и пристап до услуги на лицата со посебни потреби. Како резултат на тоа, би можело да дојде до подобрување на услугите и можностите предвидени за лицата со посебни потреби во земјата, со цел да ги развијат своите потенцијали и да придонесат во националниот развој.

Конфликт на интереси

Авторите изјавуваат дека не постои конфликт на интереси.

awareness of the needs and poor condition of services for people with disabilities in the country by using the mass media (television, radio, newspapers, magazines, social media like 'facebook') to provide a forum for national policy discussion on various issues pertaining to their needs and welfare. Further, they should be lobbying interested and sympathetic public figures and politicians in the country in the effort to influence the government to take the needs of citizens with disabilities into consideration in the enactment and implementation of legislations. Direct advocacy for specific service improvement by sympathetic public figures and politicians can often be very influential (42). There are certainly such influential figures in the Nigerian corridors of power who could be approached and lobbied to assist these pressure groups in their advocacy for enactment of legislations and service improvement. With such developments, legislation to support equality and access to services by people with disabilities in the country will be enacted and implemented. Consequently, there could then be an improvement in services and opportunities provided to individuals with disabilities in the country to develop their talents and contribute to national development.

Conflict of interests

Authors declare no conflict of interests.

Референци / References

1. World Bank. Poverty reduction and equity – What is empowerment? 2015. Available from: <http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTPOVERTY/EXTEMPOWERMENT/0,,contentMDK:20272299~menuPK:546167~pagePK:148956~piPK:216618~theSitePK:486411,00.html> [Accessed on 2016 May 10].
2. United Nations, Department of Economic and Social Affairs. Moving development agenda forward through people's empowerment, 2014. Available from <http://www.un.org/en/development/desa/news/social/peoples-empowerment.html> [Accessed on 2016 June 28]
3. United Nations. United Nations Treaty Collection 15: Convention on the rights of persons with disabilities, 2006. New York: United Nations. Available from: http://treaties.un.org/pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-15&chapter=4&lang=en [Accessed on 2016, March 16].
4. Reference Online. What is national development? 2016. Available from: <https://www.reference.com/government-politics/national-development-7dbd75858a839b17#> [Accessed on 2016 June 28]
5. Rwomire A. The role of social work in national development. Soc. Wrk. Secty: Intl. Onl. J. 2011; 9(1). Available from: <http://www.socwork.net/sws/article/view/10/39> [Accessed on 2016 June 28]
6. United Nations Development Programmes. Global launch of 2015 human development report. 2015. Available from: <http://hdr.undp.org/en/2015-report> [Accessed on 2016 June 30]
7. Dube AK. The voices of people with disabilities must be heard loud and clear; 2012. Available from:

- <http://www.guardian.co.uk/global-development/poverty-matters/2011/jul/21/disabilitiesdiscrimination-africa> [Accessed on 2016 March 13].
8. Index Mundi. Nigeria population; 2015. Available from: <http://www.indexmundi.com/nigeria/population.html> [Accessed on 2016 May20].
 9. Eleweke CJ. A review of the challenges of achieving the goals of the African Plan of Action for people with disabilities in Nigeria. *Disab. Scy*, 2013; 28(3): 313–323.
 10. Obiakor FE, Eleweke CJ. Special education in Nigeria today. In: Rotatori A, Bakken J, Obiakor F, Sharma U. editors. *Special education international perspectives: Practices across the globe*. London, England: Emerald. 2014. p. 379–397.
 11. Lang R, Groce N, Kett M, Trani J-F, Bailey N. The potential impact of the global economic downturn on people with disabilities in developing countries; 2009. Available from: https://www.ucl.ac.uk/lcccr/centrepublishations/workingpapers/WP08_Impact_of_the_Glob_al_Economic_Downturn.pdf [Accessed on 2016 Apr. 22].
 12. World Health Organisation & World Bank. *World report on disability*, 2011. Available from: http://whqlibdoc.who.int/publications/2011/9789240685215_eng.pdf [Accessed on 2016 April 15].
 13. United Nations. *Sustainable development goals: 17 goals to transform our world*, 2015. Available from: <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/> [Accessed on 2016 July 1].
 14. *Global Goals For Sustainable Developments*. 2016 the year for global girls, 2016. Available from: <http://www.globalgoals.org/> [Accessed on 2016 July 1].
 15. Vic F. *Disabled people and our culture development*, 1987. Available from: <http://www.independentliving.org/docs3/finkelstein87a.html> [Accessed on 2016 July 1].
 16. Dollar, EP. After 25 years of the ADA, what disabled people most want (Hint: It's not more ramps), 2015. Available from: <http://www.patheos.com/blogs/ellenpainterdollar/2015/07/after-25-years-of-the-ada-what-disabled-people-most-want-hint-its-not-more-ramps/> [Accessed on 2016 July 1].
 17. Breslow JM. By the numbers: Dropping out of high school. [Internet] WGBH Educational Foundation; 2012. Available from: <http://www.pbs.org/wgbh/pages/frontline/education/dropoutnation/by-the-numbers-dropping-out-of-high-school/> [Accessed on 2016 April 30].
 18. United Nations, Department of Social and Economic Affairs. *Online survey on promoting empowerment of people in achieving poverty eradication, social integration and full employment integration and full employment and decent work for all*; 2015. Available from: <http://www.un.org/esa/socdev/publications/FullSurveyEmpowerment.pdf> [Accessed on 2016 May 10].
 19. United Nations. *The millennium development goals report*, 2010. Available from: <http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG%20Report%202010%20En%20r15%20-low%20res%2020100615%20.pdf> [Accessed on 2016 April 14].
 20. Guardian. African Progress Panel calls on African governments to drive towards MDGs: African leaders urged to launch 'big push' as inequality, marginalization and disenfranchisement threaten MDG progress; 2012. Available from: <http://www.guardian.co.uk/globaldevelopment/2012/may/11/africa-progress-panel-governments-drive-mdgs> [Accessed on 2016 May 12].
 21. Businessday. Group appeals to Jonathan on Nigeria Disability bill; 2011. Available from: <http://www.businessdayonline.com/NG/index.php/topography/the-news/21509-group-appealsto-jonathan-on-nigeria-disability-bill> [Accessed on 2016 April 10].
 22. United Nations. *Convention and optional protocol signatures and ratifications*, 2011. Available from: <http://www.un.org/disabilities/countries.asp?navid=12andpid=166>
 23. Lang R, Upah L. *Scoping study: Disability issues in Nigeria*; 2008. Available from: http://www.ucl.ac.uk/lc-ccr/downloads/scopingstudies/dfid_nigeriaireport [Accessed on 2016 Feb. 15].
 24. Federal Republic of Nigeria. *The national policy of education*. Lagos, Nigeria; 1981.
 25. Nkechi CM. Education of the disabled in Nigeria: Access and perception. *J. Plus Ed*. 2013; 9(1):133–142.
 26. UNESCO. *World conference on special needs education: Access and equality*. Salamanca, Spain, June 7 - 10. Paris: UNESCO; 1994.
 27. Barnes C, Sheldon A. Disability, politics and poverty in a majority world context. *Disab. Scy*. 2010; 25(7):771–782.
 28. Kuipers P, Maratmo J. A low incidence approach for early intervention and detection of childhood disability in Central Java: Long term findings and implications for inclusive development. *Disab. CBR, Incl. Devt*. 2011;22(3):3-14.
 29. Ajuwon PM. Inclusive education for students with disabilities in Nigeria: Benefits, challenges and policy implications. *Int. J. Sp. Ed*. 2008; 23(3):11-16.
 30. Garuba A. Inclusive education in the 21st century: Challenges and opportunities for Nigeria. *Asia Pac. Disab. Rehab. J.*, 2003; 14(2):191-200.
 31. Obiakor FE, Offor MT (2012). Special education contexts, problems, and prospects in Nigeria. In: Winzer MA, Mazurek K. editors. *International practices in special education: Debates and challenges*. Washington, DC: Gallaudet University Press. 2012. p. 138–148.
 32. Eleweke CJ. Developmental issues in special education in Nigeria: Implications for future developments. *J. Int. Ass. Sp. Ed*. 2001; 4(1):17–36.
 33. Eleweke CJ, Nkwoagba SO. The challenges of enhancing special education professional preparation programmes in Nigeria. *Excep. Ch*. 2012;14(2):17–25.

34. Eleweke CJ, Ebenso, J. Barriers to accessing services by people with disabilities in Nigeria: Insights from a qualitative study, *J. Ed. Soc. Rsch* 2016; 6(2):113-123.
35. Hamzat TK, Dada OO. Wheelchair accessibility of public buildings in Ibadan, Nigeria. *Asia Pac. Rehab. Rsrch. J* 2005;16(2):115–124.
36. Alade EB. Community-based vocational rehabilitation (CBVR) for people with disabilities: Experiences from a pilot program in Nigeria. *Br. J. Sp. Ed.* 2004; 31(3):143-149.
37. Ezeamalu B. SHOCKING: Rivers University expels student for having “speech and hearing challenges”. *Premium Times*. 2015 Dec. 16. Cover page. Available from: <http://www.premiumtimesng.com/news/headlines/194029-shocking-rivers-university-expelsstudent-for-having-speech-and-hearing-challenges.html> [Accessed on 2016 April 4].
38. Nzemeke V. Senate passes new disability bill, 2014. Available from: <http://realnewsmagazine.net/politics/senate-passes-new-disability-bill/> [Accessed on 2016 July 2]
39. World Health Organisation. CBR guidelines: Towards community-based inclusive Development; 2010. Available from: http://whqlibdoc.who.int/publications/2010/9789241548052_introductory_eng.pdf [Accessed on 2016 Mar 10].
40. Christian Blind Mission. New CBR Guidelines launched in Abuja; 2010. Available from: <http://www.cbm.org/New-CBR-guidelines-launched-at-Abuja-Conference-272070.php> [Accessed on 2016 April 13]. OnlineNigeria (2011). Other educational developments. Available from <http://www.onlinenigeria.com/education/?blurb=535>
41. Food and Agriculture Organisation of the United Nations (FAO Newsroom). The majority of people with disabilities live in rural areas, 2008. Available from: <http://www.fao.org/Newsroom/en/news/2006/1000453/index.html> [Accessed on 2016 July 2]
42. Eleweke CJ. Nigeria’s national policy on special education: A critical appraisal, 2003. Available from: http://www.firsteternal.com/africanad_eleweke_001.html [Accessed on 2016 June 20].

